

ogsaa det Princip, som ligger til Grund for Lovforslaget, og kom under sin ret udførlige Omtale heraf ind paa Ønskeligheden af eller Betænkkeligheden ved høje Ejendomspriser. Det ærede Medlem udtalte da, at naar der var Opgangstider i det danske Landbrug, vilde høje Ejendomspriser nødvendigvis følge deraf, og dette er rigtigt og vist ikke bestridt af nogen. Den Stigning af Ejendomspriserne, som altid følger efter en Konjunkturstigning, kan efter min Mening ingen afværge. En anden Stigning kan man derimod modvirke, og det er den, der fremkommer ved en meget stærk og voksende Efterspørgsel efter Jord. De Stigninger, der fremkommer som Følge af Modvillie overfor Udstykning og overfor Salg og Befolkningstilvækstens Indflydelse paa Priserne er unaturlige og skadelige, og Lovgivningsmagten har al Grund til at modvirke dem, hvor dette kan gøres.

Det ærede Medlem mente, at indenfor Landbrugskredse havde man aldrig beklaget sig over de høje Ejendomspriser, paa Landbodelegeretmøder o. s. v. havde det ærede Medlem aldrig hørt saadanne Klager. Det ærede Medlem befinder sig imidlertid her i en stor Misforstaaelse, som ofte faar Udtryk i den høje Rigsdag. Sagen er den, at naar Talen er om det danske Landbrug, regnes der alt for ofte kun med de store Landbrugere; man regner slet ikke de smaa Landbrugere med. Jeg har i de sidste 7—8 Aar deltaget i Landbodelegeretmøder, og jeg har ikke været til Stede ved et eneste Møde i Husmandsforeningerne, uden at Spørgsmaalet om Ejendomspriserne har været paa Tale som et af de Spørgsmaal, der allermost interesserede den Del af Landbruget, der vel hartkornsmæssigt set ikke betyder saa meget, men som talmæssigt set er den vigtigste. Jeg forstaaer saa udmærket godt, at det større Jordbrugs Repræsentanter ikke har saa stor Interesse i at beklage sig, naar Ejendomspriserne gaar op, men den Del af det danske Landbrug, der er mindre interesseret i Spekulationen i Ejendomspriserne, men mere i Udbyttet af Arbejdet, og de, der har stærkere Føling med den Del af Landbostanden, som er Nybyggere, de, der skal fremad, kan aldrig undlade at interessere sig stærkt for Ejendomspriserne og beklage disses stærke Stigning; ellers vilde de ophøre at være i Kontakt med det, de anser for sund og god Landbrugsudvikling herhjemme. Jeg vil derfor stærkt understrege, at det ærede

Medlem ikke har Ret, naar han siger, at man fra Landbrugets Side aldrig beklager sig over de høje Landejendomspriser, men at det kun er fra anden Side, fra den saakaldte georgeistiske Side, man har bragt dette Spørgsmaal paa Bane. Navnet gør mindre til Sagen, men det kan dokumenteres, at min Udtalelse angaaende dette Forhold passer, idet Referater og Resolutioner fra de Landbodelegeretmøder, som jeg har omtalt, tyder paa, at det er et af de Spørgsmaal, som har interesseret stærkest. Det ærede Medlem (Brorsen) fremsatte ogsaa den Udtalelse, at ingen ved, hvad Fremtiden kan bringe det danske Landbrug; derfor var det klogt og rigtigt af det danske Landbrug at konsolidere sig for at imødegaa de sløje Tider, som maaske er i Vente. Ingen Udtalelse kan i og for sig være rigtigere, men naar man bruger den med Henblik paa Muligheden af at oprette nye egne Hjem, synes jeg, den er noget forfejlet. Al Ære og Respekt for den høje Dagløn, Landarbejdere og Tjenestekarle tjener i Øjeblikket; saa glimrende Tider er det alligevel ikke, at de er i Stand til at konsolidere sig, saa at de kan imødegaa de mørke Tider, der kan komme, ret virkningsfuldt ved den Kapital, de er i Stand til at spare op. Jeg kan ikke se rettere, end at som Forholdene er i Øjeblikket, er der ingen, der i den Grad har faaet sin opsparede Kapital formindsket som denne Del af den danske Befolkning; fordi alt det, som de vedkommende skal anvende Penge til for at starte egne Hjem, er blevet saa dyrt, at den opsparede Kapital ikke er nær det halve værd af, hvad den var for faa Aar siden. Derfor tror jeg, at Talen om at konsolidere sig for at undgaa et Krak i de kommende Tider skal rettes til de nuværende Landejendomsbesiddere. Det nytter ikke at henvende den til dem, man tilsigter at hjælpe ved nærværende Lovforslag, for de har ingen Mulighed for at sikre sig paa den Maade. Derimod gælder det om at finde en Form, hvorunder man ad Lovgivningens Vej er i Stand til at anvende de Midler, Staten har i sine Hænder, saaledes at Nedgangsølgen, som sikkert kommer en Gang, ikke slaar deres Modstandsevne ned.

Det er rigtigt, at man af Landbo-kommissionens Betænkning vil se, at vor Kreditgivning, særlig for det danske Landbrugs Vedkommende, neppe har været større end, at det kan forsvares at gaa videre i den Retning, og det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) har Ret i, at vi